

Beskrivelse af kulturmijø

301 - 12 Kongens Møller

Beskrivelse Langs Halleby Å og afløbet fra Skarresø har ligget 5 vandmøller, alle formentlig med oprindelse i middelalderen, og alle engang udstyret med stampeværk. To af dem hørte under Lerchenborg o. år 1900:

- 1) Tyske Mølle (Kongens Mølle) lidt syd for Skarresø er nedlagt som mølle i 1906, men her er endnu spor af de store fiskedamme, som siden udnyttede opstemningen. Og den endnu eksisterende, rødmaledede hovedbygning til møllegården er særdeles bevaringsværdig.
- 2) Gryde Mølle, omtalt så tidligt som 1316, blev nedlagt som mølle i 1910. Den har altid været kornmølle, fra ca. 1870 med bageri, og der findes endnu rester af den stensatte møllerende og møllens fundament. Den fik også vand fra Skarresø.
- 3) Øresø Mølle havde underfaldshjul. Den var som de øvrige kornmølle, men blev omdannet til savskæreri og trævarefabrik, flyttet efter brand. Af ældre bygninger findes endnu den flot mod Halleby Å beliggende direktørbolig og en bagvedliggende magasinbygning, begge meget bevaringsværdige.
- 4) Strids Mølle, nævnt første gang i 1336. Den var også kornmølle og den af møllerne, der fungerede længst, nemlig indtil ca. 1960. Det velbevarede møllekompleks danner en væsentlig helhed med høj fortælleverdi om dansk mølleindustri i et smukt samspil med den omgivende natur. En ny faunapassage er indpasset nænsomt i landskabet uden at ødelægge møllens vandtilførsel.
- 5) Rangle Mølle: udover kornmølle også farveri, senere i 1800-tallet desuden forsynet med landbageri og købmandsbutik. Møllen blev bygget om til turbinekraft i beg. af 1900-tallet. Den var den mest herskabelige af alle vandmøllerne med en hovedbygning i en slags nyklassicistisk stil fra 1877 med nyere etableret indkørsel, alt af høj miljøverdi. Møllen ophørte sin virksomhed i 1932. I dag er møllen fuldstændigt ombygget, kun dammen afslører den tidligere vandmølle. (Beskr. 1983, rev. SA 2000 og HT 2005).

Bærende elementer

Eksist. bevaringstiltag

Trusler/sårbarhed

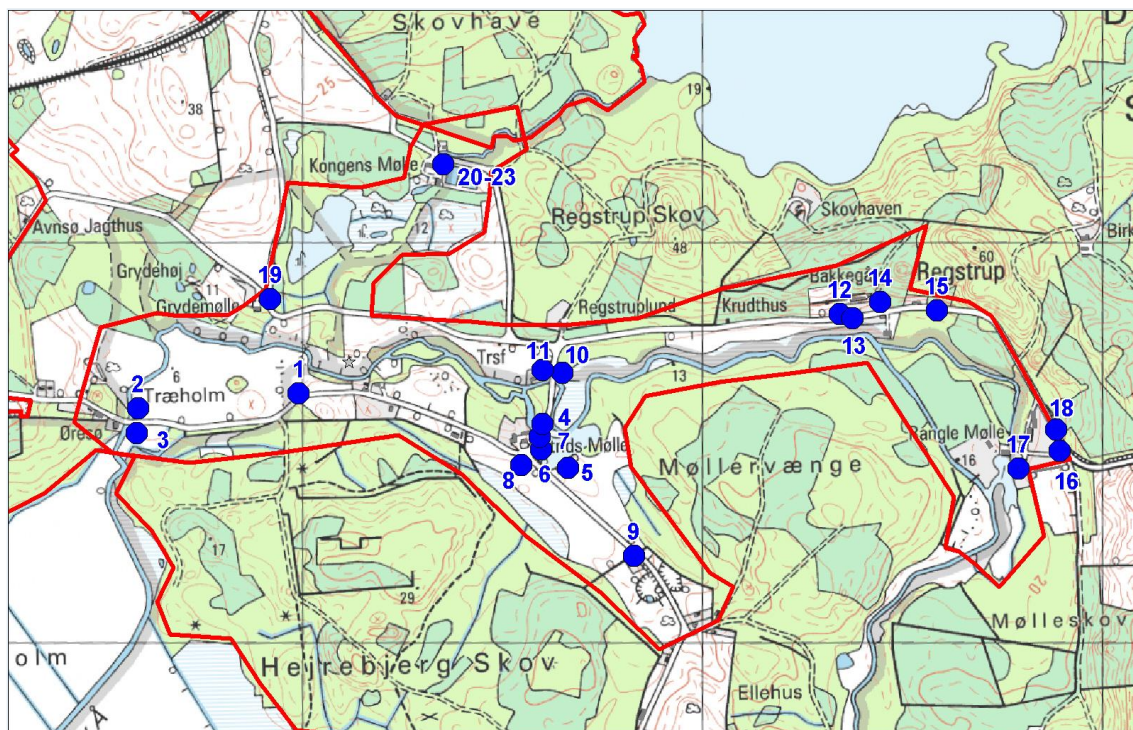

Foto: Kort: Tal og prik på kortet viser numre og hvor fotografierne er taget fra. (Billeder: d. 28/8-06)

[Stort billede](#)

Foto: 1: Landskab nord for vejen til Øresø, udsigt mod vest til Træholm.
[Stort billede](#)

Foto: 2: Øresø Mølle – med direktørbolig – med direktørbolig yderst til venstre med tilhørende bebyggelse langs landevejen. Tilsammen et bevaringsværdigt miljø. Set fra øst.
[Stort billede](#)

Foto: 3: Den velbevarede direktørbolig til Øresø Mølle. Opført ca. år 1890. Set fra øst.
[Stort billede](#)

Foto: 4: Udsigt mod Strids Mølle.
[Stort billede](#)

Foto: 5: Udsigt mod Strids Mølle. Udsigt over Mølledammen.
[Stort billede](#)

Foto: 6: Strids Mølle. Bygningerne omkring den brostensbelagte gårdsplads.
[Stort billede](#)

Foto: 7: Den gamle opstemning ved hovedbygningen.
[Stort billede](#)

Foto: 8: Udsigt fra Sreids Mølle. Set mod sydøst.

[Stort billede](#)

Foto: 9: Velbevaret bindingsværkshus fra ca. år1850, ved vejen sydøst for Strids Mølle.

[Stort billede](#)

Foto: 10: Sluse nord for Strids Mølle. Set fra nord.

[Stort billede](#)

Foto: 11: Kig fra slusen mod vest. Med glimt af slusehuset fra 1800-tallet som tilhører Astrup Gods.
[Stort billede](#)

Foto: 12: Gartneriboligen, oprindelig under Regstruplund nu under Astrup. Ca år 1850. Set fra syd.
[Stort billede](#)

Foto: 13: Bindingsværkshus på vejen fra Grydemølle til Regstrup, flyttet til stedet 1938.
[Stort billede](#)

Foto: 14: "Stalden",
opført år 1900 i skotsk
bindingsværksstil.

[Stort billede](#)

Foto: 15: Bondegård i
bindingsværk ca. år
1800. Set fra sydøst.

[Stort billede](#)

Foto: 16: Indkørslen til
Rangle Mølle.

[Stort billede](#)

Foto: 17: Rangle
Mølle, set fra
havesiden. Set fra
sydøst.

[Stort billede](#)

Foto: 18: Øst for Rangle Mølle, med dige langs landevejen. Set mod nordvest.
[Stort billede](#)

Foto: 19: Gryde Mølle, nuværende stuehus. Set fra vejen.
[Stort billede](#)

Foto: 20: Udsigt fra landevejen over tidligere fiskedam ved Kongens Mølle.
[Stort billede](#)

Foto: 21: Hovedbygningen til Kongens Mølle. Set fra åsiden – sydvest.
[Stort billede](#)

Foto: 22:
*Hovedbygningen til
Kongens Mølle. Set fra
nordøst.*
[Stort billede](#)

Foto: 23:
*Skovarbejderhus i
bindingsværk ca. år
1840. Nord for
Kongens Mølle.*
[Stort billede](#)